

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Praze rozhodl soudkyní Mgr. Jitkou Zavřelovou ve věci

žalobce: **B. K.,**
státní příslušník U.,
bytem S., Č. B.,

proti
žalované: **Policie České republiky, Ředitelství služby cizinecké policie,**
se sídlem Olšanská 2, 130 51 Praha 3,

o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 8. 1. 2018, č. j. X, o správním vyhoštění,

takto:

I. Rozhodnutí žalované ze dne 8. 1. 2018, č. j. X, se ruší a věc se vrací žalované k dalšímu řízení.

II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

1. Žalobce se žalobou, podanou Městskému soudu v Praze dne 25. 1. 2018 a usnesením ze dne 29. 1. 2018, č. j. X, postoupenou místně příslušnému Krajskému soudu v Praze, podle části třetí, hlavy druhé, dílu prvního zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), domáhá zrušení rozhodnutí uvedeného v záhlaví, jímž žalovaná zamítla odvolání žalobce a potvrdila rozhodnutí Policie České republiky, Krajského ředitelství policie Středočeského kraje, odboru cizinecké policie, oddělení pobytové kontroly, pátrání a eskort (dále jen „správní orgán I. stupně“), ze dne 3. 3. 2017, č. j. X (dále jen „prvostupňové rozhodnutí“). Prvostupňové rozhodnutí správní orgán I. stupně vydal podle § 101 písm. e) zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“), ve spojení s § 120a odst. 5 zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o pobytu cizinců“), a rozhodl jím o správním vyhoštění žalobce podle § 119 odst. 1 písm. c) bod 2 zákona o pobytu

cizinců, přičemž doba, po kterou nelze žalobci umožnit vstup na území členských států Evropské unie, byla v souladu s § 118 odst. 1 zákona o pobytu cizinců stanovena na 1 rok od okamžiku, kdy žalobce pozbude oprávnění k pobytu v České republice. Podle § 120a odst. 5 zákona o pobytu cizinců v návaznosti na § 118 odst. 3 zákona o pobytu cizinců byla žalobci stanovena doba k vycestování z České republiky 30 dnů od právní moci tohoto rozhodnutí. Dne 21. 3. 2017 vydal správní orgán I. stupně opravné usnesení, jímž opravil dobu stanovenou k vycestování na 15 dnů.

2. Žalobce považuje napadené rozhodnutí za nezákonné. Uvádí, že do České republiky přicestoval na polské vízum a již nevycestoval zpět, protože ve své vlasti má kvůli vnitřnímu ozbrojenému konfliktu na U. vážné obavy o svůj život. Přestože správní orgán I. stupně v minulosti rozhodl, že vycestování žalobce není možné, dne 30. 9. 2015 rozhodl, že překážky vycestování pominuly a dne 3. 3. 2017 rozhodl o jeho vyhoštění. Podle § 179 odst. 1 a 2 písm. c) zákona o pobytu cizinců není vycestování cizince možné, pokud mu v zemi původu hrozí vážná újma spočívající ve vážném ohrožení života nebo lidské důstojnosti z důvodu svévolného násilí v situacích mezinárodního nebo vnitřního ozbrojeného konfliktu. Žalobce pochází z Doněcké oblasti, v níž je situace velmi vyostřená a Ministerstvo vnitra (dále též jen „ministerstvo“) dosud tamní poměry hodnotilo tak, že vycestování není možné. Žalobce tedy namítá, že došlo k porušení § 3 správního řádu, neboť žalovaná nedostála své povinnosti řádně zjistit skutkový stav v posuzované věci.
3. Žalobce dále namítá, že žalovaná neposoudila přiměřenost dopadu napadeného rozhodnutí do jeho soukromého a rodinného života ve smyslu § 174a zákona o pobytu cizinců.
4. Dále žalobce uvádí, že nesouhlasí s hodnocením žalované ve vztahu k dopadům napadeného rozhodnutí do jeho soukromého a rodinného života. Žalobce v České republice žije již 3 roky a za tu dobu si zde vybudoval pevné vazby. Po celou dobu řízení o vyhoštění žije řádným životem. Jeho vyhoštění by tak bylo v rozporu s článkem 8 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod (dále jen „Úmluva“). V té souvislosti žalobce poukazuje na to, že pojmy „soukromý život“ a „rodinný život“ nejsou v Úmluvě definovány a je třeba je vykládat ve světle judikatury Evropského soudu pro lidská práva. Současně článek 8 Úmluvy upravuje cíle, v jejichž zájmu je možné do práva na soukromý a rodinný život zasáhnout a je tedy třeba v případě každého zásahu vážít, zda je legitimní a přiměřený zásahu do práv jednotlivce (srov. rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 20. 2. 2007, č. j. X). Evropský soud pro lidská práva definoval kritéria, která je třeba vzít do úvahy při řešení otázky potřebnosti a přiměřenosti vyhoštění, jimiž jsou povaha a vážnost trestného činu, délka pobytu v zemi, doba uplynulá od spáchání trestného činu a stěžovatelovo chování v jejím průběhu, rodinná situace a občanství zúčastněných osob. Tato kritéria lze podle žalobce vztáhnout i na případy vyhoštění podle zákona o pobytu cizinců. Přitom odkazuje na rozsudek Evropského soudního dvora ze dne 8. 4. 1976, věc č. X, R., podle nějž „[p]ouhé zanedbání příslušníka členského státu vyhovět formalitám týkajícím se vstupu, pohybu a pobytu cizinců není takové povahy, aby samo o sobě zakládalo ohrožení veřejného pořádku a bezpečnosti, a tudíž nemůže být, samo o sobě, pro tento účel ospravedlněním opatření nařizujícího vyhoštění nebo dočasné uvěznění. Rozhodnutí nařizující vyhoštění nelze vykonat, leda v naléhavých případech, které byly dokonale odůvodněny proti osobě

chráněné právem společenství, dokud strana, již se to týká, nemohla vyčerpat opravné prostředky zaručené čl. X a X směrnice č. X.“

5. Konečně žalobce namítá, že v řízení byly porušeny základní zásady činnosti správních orgánů, § 2 odst. 1, 2 a 4 a § 3 správního řádu.
6. Žalovaná ve vyjádření k žalobě odkázala na napadené rozhodnutí a spisový materiál, neboť žalobní námitky se podobají námitkám odvolacím a jako takové byly již jednou vypořádány v odůvodnění napadeného rozhodnutí. K žalobní námitce, že se nezabývala přiměřeností dopadu napadeného rozhodnutí do soukromého a rodinného života žalobce ve smyslu § 174a zákona o pobytu cizinců, která odvolací námitkou nebyla, žalovaná stručně uvádí, že žalobce měl opakovaně možnost vyjádřit se k pokladům pro rozhodnutí a uvést skutečnosti svědčící v jeho prospěch, nebo navrhnout doplnění skutkových zjištění. To však žalobce neučinil, proto nemůže být žalované kladeno k tíži, že nezjišťovala skutečnosti, které jí nebyly známy a které žalovaný sám neuvedl, ač tak učinit mohl. Žalovaná uzavírá, že má za to, že je napadené rozhodnutí v souladu s právními předpisy i mezinárodními smlouvami. Navrhuje zamítnutí žaloby.
7. Dne 27. 3. 2018 doručil žalobce soudu podání datované dnem 22. 3. 2018, v němž zopakoval, že místo jeho bydliště na U. se nachází ve válečné zóně a přiložil různé novinové články v češtině, které to mají dokládat.
8. Ze správního spisu zjistil soud následující podstatné skutečnosti. Dne 9. 2. 2015 byl žalobce zadržen při pobytové kontrole na ubytovně v Č. B., neboť se sice prokázal platným cestovním pasem, avšak neměl žádné platné povolení k pobytu na území České republiky (pouze polské vízum opravňující jej k pobytu v Schengenském prostoru v období od 18. 4. 2014 do 29. 4. 2014). S žalobcem bylo téhož dne zahájeno správní řízení ve věci správního vyhoštění pod č. j. X a sepsán protokol o vyjádření. Do protokolu uvedl, že si je svého nelegálního pobytu vědom. Do České republiky přicestoval přes P. a po vypršení víza se nevrátil kvůli válečnému konfliktu na U., který probíhá v těsné blízkosti jeho bydliště. Žalobce odmítá nastoupit do armády a bojovat proti svým krajanům a obává se následků nenastoupení vojenské služby. V D. oblasti žijí jeho žena a dcera, s nimiž je v pravidelném telefonickém kontaktu, a proto je o tamní situaci dobře informován. V České republice žádné vazby nemá. Poté byl žalobci vydán výjezdní příkaz s platností do 18. 2. 2015, byla mu udělena bloková pokuta za přestupek podle § 156 odst. 1 písm. h) zákona o pobytu cizinců a posléze byl propuštěn.
9. Dne 11. 2. 2015 vydalo ministerstvo závazné stanovisko, podle něž není vycestování žalobce možné, neboť situace v D. a L. oblasti je v důsledku probíhajícího ozbrojeného konfliktu neuspokojivá a neumožňuje bezpečný návrat do jeho bydliště. Nelze vyloučit, že by žalobce mohl být vystaven mučení nebo ponižujícímu a nelidskému zacházení, jejichž dopad na jeho život a zdraví nelze předvídat. Dne 18. 2. 2015 byl žalobce seznámen s podklady pro vydání rozhodnutí a poučen o právu se k nim vyjádřit a uvést další skutečnosti, což neučinil. V návaznosti na to vydal správní orgán I. stupně dne 25. 2. 2015 rozhodnutí o správním vyhoštění žalobce podle § 119 odst. 1 písm. c) bodu 2 zákona o pobytu cizinců, přičemž doba, po kterou žalobci nelze umožnit vstup na území členských států Evropské unie byla stanovena na 1 rok a doba k vycestování z České republiky byla stanovena na 15 dnů od okamžiku, kdy bude rozhodnuto o tom, že pominuly důvody znemožňující vycestování a že vycestování je možné.

10. Dne 16. 9. 2015 podal žalobce další vysvětlení za účelem zjištění, zda nedošlo k odpadnutí překážky vycestování. Do protokolu uvedl, že se na situaci v D. oblasti nic nezměnilo, stále tam probíhá válka mezi u. armádou a separatisty. Situace je nepřehledná a civilisté se snaží z oblasti utéct. To učinila i jeho manželka s dcerou, které uprchly do R. oblasti v R.. Žalobce je s nimi nadále v telefonickém kontaktu. K návratu do vlasti, případně do Ruska za rodinou se žalobce nechystá, protože se na U. obává o svůj život a v R. oblasti rovněž není situace stabilní, neboť místo pobytu manželky a dcery je pouhých 70 kilometrů od hranic s U.. Žalobce by měl jakožto U. v R. problémy, proto by rád v České republice požádal o dlouhodobý pobyt za účelem strpení, nebo o trvalý pobyt, který podle jeho informací hodlá Česká republika udělit osobám z míst zasazených válkou. Žalobce nemá v České republice žádné rodinné příslušníky ani jiný vztah. Dne 16. 9. 2015 vydalo ministerstvo závazné stanovisko, podle něž je žalobcovo vycestování možné. Ministerstvo vycházelo z vyjádření žalobce při podání vysvětlení dne 16. 9. 2015 a ze zpráv o zemi původu. Na základě těchto informací nedospělo ministerstvo k závěru, že by žalobci hrozilo uložení či vykonání trestu smrti, nebo mučení nebo nelidské či ponižující zacházení. Situace na západě a ve středu U. se stabilizovala a konflikt probíhá jen v L. a D. oblasti, tedy v pouhých dvou z celkových 24 administrativních oblastí, přičemž jeho rozšíření nehrozí. Žalobce tedy může využít možnosti vnitřního přesídlení, jako to učinila celá řada jeho spoluobčanů. Situaci vnitřně přesídlených osob nepodceňují ani orgány u. veřejné moci, neboť byl v roce 2014 přijat zákon o zajištění práv a svobod vnitřně vysídlených osob, který upravuje jejich postavení (ubytování, registrace, majetkové otázky, sociální pomoc, vzdělávání a další potřeby). Žalobce je zdravý, může pracovat a sám se o sebe postarat, jak to činí v České republice. V návaznosti na toto stanovisko zahájil správní orgán I. stupně řízení o vydání nového rozhodnutí podle § 101 odst. c) správního řádu. Dne 30. 9. 2015 byl žalobce seznámen s podklady pro vydání rozhodnutí a poučen o svém právu se k nim vyjádřit. Do protokolu toliko stručně uvedl, že se návratu na U. stále obává, neboť tam není bezpečno. Dne 30. 9. 2015 vydala žalovaná rozhodnutí podle § 101 odst. c) správního řádu o tom, že pominuly důvody pro žalobcovo vycestování, v důsledku čehož počíná žalobci běžet patnáctidenní doba pro vycestování. Proti tomuto rozhodnutí se dne 12. 10. 2015 žalobce odvolal a žalovaná je rozhodnutím ze dne 30. 9. 2016 zrušila a věc vrátila správnímu orgánu I. stupně k novému projednání s odůvodněním, že nepřezkoumal přiměřenost rozhodnutí ve smyslu § 174a zákona o pobytu cizinců.
11. Správní orgán I. stupně poté pokračoval v řízení a dne 23. 11. 2016 provedl výslech žalobce o aktuální situaci na U.. Ten uvedl, že se situace v D. oblasti vůbec nezměnila a stále je tam válka. Žalobce odmítá střílet po civilistech, a pokud by musel narukovat, byl by zastřelen pro neuposlechnutí rozkazu. Jeho žena je R., a proto žije i s jejich dcerou v R. oblasti, žalobce je však U. a tuto možnost nemá, protože nemá vízum. Pokud by jej tam zadrželi, poslali by jej zpět na U.. V D. oblasti má oba rodiče, kteří jej informovali o tom, že se v oblasti bombarduje a užívají se těžké zbraně. Až skončí válka, chce se žalobce vrátit domů, ale momentálně to není možné. v České republice nemá žalobce žádný vztah. Další výslech byl s žalobcem proveden dne 30. 11. 2016, při kterém v zásadě zopakoval již dříve řečené.
12. Dne 5. 1. 2017 vydalo ministerstvo závazné stanovisko, že vycestování žalobce na U. je možné. Ministerstvo vycházelo z aktuálních informací o zemi původu, na základě kterých dospělo k závěru, že situace na pomezí D. a L. oblasti se do značné míry

uklidnila a dochází jen k ojedinělým incidentům. Město Volnovacha, poslední bydliště žalobce v D. oblasti, je sice v těsné blízkosti konfliktu, ale momentálně jím není zasaženo – život probíhá normálně a do jisté míry fungují i veřejné služby a činnost státních orgánů. Pokud by se žalobce přesto cítil ve V. ohrožen, může využít možnosti vnitřního přesídlení.

13. Dále jsou součástí spisu následující zprávy: U., Informace X, Bezpečnostní a politická situace na U. s přihlédnutím ke konfliktu na východě země ze dne 9. 9. 2016 a U., Informace X, Situace v zemi, Politická a bezpečnostní situace, vojenská služba, vnitřně přesídlené osoby ze dne 24. 11. 2016.
14. Dne 31. 1. 2017 byl žalobce poučen o svém právu seznámit se s podklady pro vydání rozhodnutí a vyjádřit se k nim. Dne 7. 2. 2017 se k nim vyjádřil tak, že nikdy nechtěl v České republice požádat o trvalý pobyt, naopak zde vždy chtěl setrvat je do té doby, než skončí válečný konflikt na U.. Dne 15. 2. 2015 doručil žalobce správnímu orgánu I. stupně vyjádření, v němž uvedl, že nesouhlasí se závazným stanoviskem ministerstva ze dne 5. 1. 2017, protože situace v D. a L. oblasti je velmi špatná, používají se těžké zbraně a umírá tam mnoho civilistů. Po návratu na U., ať už do kterékoli její části, by byl žalobce povolán do armády a nasazen do válečného konfliktu, on však odmítá střílet po civilistech a mohl by se dostat před vojenský soud a čelit trestu smrti. Ministerstvo žádá, aby obnovilo překážku vycestování, jakou stanoví všem U. pocházejícím z D. a L. oblasti. Ke svému podání žalobce připojil řadu článků z internetových stránek www.idnes.cz, www.vlasteneckenoviny.cz a www.thetruthspeaker.co, týkající se nebezpečné situace v regionu.
15. Dne 3. 3. 2017 vydal správní orgán I. stupně prvostupňové rozhodnutí, v němž se odvolal na závazné stanovisko ministerstva ze dne 5. 1. 2017, podle kterého je situace ve Volnovaše v D. oblasti navzdory tvrzením žalobce relativně stabilní. Žalobce se však může vrátit do kterékoli části U., neboť je zdravý, v produktivním věku a schopen se sám o sebe postarat. Jde-li o žalobcovy obavy z branné povinnosti, ta je legitimní občanskou povinností ve většině civilizovaných zemí.
16. Dne 13. 3. 2017 se proti tomuto rozhodnutí žalobce odvolal. V odvolání uvedl, že jeho vycestování není možné, neboť mu ve vlasti hrozí vážné ohrožení života nebo lidské důstojnosti ve smyslu § 179 odst. 2 písm. c) zákona o pobytu cizinců a ostatním U. ve srovnatelném postavení jsou víza za účelem strpění nadále udělována s tím, že jejich vycestování není možné. Situace v D. oblasti je nebezpečná a jeho obavy o život přetrvávají. Dále namítal vnitřní rozpornost rozhodnutí, neboť ve výrokové části je doba k vycestování stanovena na 30 dní, avšak podle odůvodnění má činit 15 dní. Dne 21. 3. 2017 vydal správní orgán I. stupně opravné usnesení, jímž opravil dobu stanovenou k vycestování na 15 dnů.
17. Žalovaná požádala ministra vnitra o přezkoumání závazného stanoviska ze dne 5. 1. 2017. Ministr vnitra závazným stanoviskem ze dne 11. 8. 2017 závazné stanovisko ministerstva potvrdil, přestože dospěl k závěru, že ministerstvo pochybilo při hodnocení situace v D. oblasti, která je stále nepřehledná, nebezpečná a v jejímž důsledku návrat žalobce do V. nepřipadá v úvahu. Žalobce však může využít možnosti vnitřního přesídlení. Ačkoli má systém péče o vnitřně přesídlené osoby své nedostatky, žalobce není zranitelnou osobou – je dospělý, svéprávný a soběstačný. Obavy žalobce spojené s brannou povinností nemohou jako překážka vycestování obstát. K již

zahrnutým zprávám o zemi původu rozšířil ministr vnitra správní spis o zprávu Ministerstva vnitra U., Výnos prezidenta U. č. X ze dne 26. 9. 2016, o propuštění do zálohy vojáků vojenské služby podléhajících odvodu během mobilizace, na mimořádné období, povolaných během třetí fáze částečné mobilizace v souladu s výnosem prezidenta U. číslo X ze dne 14. 1. 2015; Informaci Ministerstva zahraničních věcí ze dne 3. 6. 2016, č. j. X, vztahující se mj. k situaci neúspěšných žadatelů o mezinárodní ochranu po návratu do vlasti a k návratu do vlasti po dlouhodobém pobytu v zahraničí, zprávu Úřadu vysokého komisaře OSN pro lidská práva o stavu lidských práv na U. v období 16. února až 15. května 2017 a zprávu Úřadu vysokého komisaře OSN pro uprchlíky, Posouzení mezinárodní ochrany v souvislosti s vývojem na U. – aktualizace č. X. Dne 16. 8. 2017 byl žalobce poučen o svém právu seznámit se s podklady pro vydání rozhodnutí a vyjádřit se k nim, avšak svého práva nevyužil.

18. Dne 8. 1. 2018 vydala žalovaná napadené rozhodnutí. V něm zrekapitulovala průběh řízení a uvedla, že byly splněny zákonné podmínky pro vydání nového rozhodnutí ve věci ve smyslu § 101 písm. e) správního řádu ve spojení s § 120a odst. 5 zákona o pobytu cizinců. Rovněž byly dány důvody pro vyhoštění žalobce podle § 119 odst. 1 písm. c) bod 2 zákona o pobytu cizinců, přičemž se jedná o přiměřené rozhodnutí ve smyslu § 174a zákona o pobytu cizinců a nepředstavuje nepřiměřený zásah do soukromého a rodinného života žalobce ve smyslu § 119 odst. 2 téhož zákona. Skutečnosti, že důvody znemožňující jeho vycestování pominuly, je doložena závazným stanoviskem ministra vnitra ze dne 11. 8. 2017.
19. Soud ověřil, že žaloba byla podána včas, osobou k tomu oprávněnou, po vyčerpání řádných opravných prostředků a splňuje všechny formální náležitosti na ni kladené. Jde tedy o žalobu věcně projednatelnou. Soud vycházel při přezkumu žalobou napadeného rozhodnutí ze skutkového a právního stavu, který zde byl v době vydání napadeného rozhodnutí (§ 75 odst. 1 s. ř. s.), přičemž napadené rozhodnutí přezkoumal v mezích uplatněných žalobních bodů, jimiž je vázán (§ 75 odst. 2 věta první s. ř. s.). Vady, k nimž by byl povinen přihlédnout z moci úřední, soud neshledal.
20. Podle § 119 odst. 1 písm. c) bod 2 zákona o pobytu cizinců vydá policie rozhodnutí o správním vyhoštění cizince, který pobývá na území přechodně, s dobou, po kterou nelze cizinci umožnit vstup na území členských států Evropské unie, a zařadí cizince do informačního systému smluvních států, až na 3 roky, pobývá-li cizinec na území bez víza, ač k tomu není oprávněn, nebo bez platného oprávnění k pobytu.
21. Podle § 119a odst. 2 zákona o pobytu cizinců nelze rozhodnutí o správním vyhoštění podle § 119 vydat, jestliže by jeho důsledkem byl nepřiměřený zásah do soukromého nebo rodinného života cizince.
22. Podle § 174a odst. 1 zákona o pobytu cizinců při posuzování přiměřenosti dopadů rozhodnutí podle tohoto zákona správní orgán zohlední zejména závažnost nebo druh protiprávního jednání cizince, délku pobytu cizince na území, jeho věk, zdravotní stav, povahu a pevnost rodinných vztahů, ekonomické poměry, společenské a kulturní vazby navázané na území a intenzitu vazeb ke státu, jehož je cizinec státním občanem, nebo v případě, že je osobou bez státního občanství, ke státu jeho posledního trvalého bydliště. Účastník řízení je povinen v rámci řízení poskytnout ministerstvu veškeré relevantní informace potřebné k posouzení přiměřenosti vydaného rozhodnutí.

23. Žalobce nejprve namítá, že ministr vnitra v závazném stanovisku ze dne 11. 8. 2017, které bylo podkladem pro napadené rozhodnutí, dostatečně nezohlednil skutkový stav. Konkrétně ministr vnitra pochybil v hodnocení bezpečnosti situace v D. oblasti, která je podle ministra vnitra stabilizovaná, civilisty ohrožující incidenty jsou ojedinělé a ve městě do značné míry probíhá každodenní život. Žalobce naopak tvrdí, že situace v regionu je stále vyostřená a v případě návratu by byl v důsledku probíhajícího ozbrojeného konfliktu v ohrožení života.
24. Soud konstatuje, že se žalobce částečně mýlí. Hodnocení situace ve V. v D. oblasti jako stabilizované bylo obsaženo v závazném stanovisku ministerstva ze dne 5. 1. 2017, kde ministerstvo uvedlo, že „[...] *politickou a zejména bezpečnostní situaci v zemi původu jmenovaného, konkrétně v D. oblasti, městu Volnovacha, které je v působnosti ukrajinských sil, v současné době lze považovat za natolik uspokojivou, aby umožňovala jeho návrat. [...] k tomuto závěru dospěl nadřízený správní orgán po prostudování zpráv týkajících se země původu cizince, především aktuálních informací z východních částí U.. Z nich jednoznačně vyplývá, že v současnosti se situace na jihovýchodě U., konkrétně na pomezí D. a L. oblasti, příhraničních oblastech s R. do značné míry uklidnila a vyskytují se pouze ojedinělé incidenty. D. oblast, konkrétně město V., odkud cizinec pochází, se sice nachází v těsné blízkosti zasažených míst, ale v současné době není přímo zasažena ozbrojenými srážkami. Život v těchto místech probíhá bez vážnějších problémů, jsou do jisté míry zajišťovány potřebné veřejné služby a také činnost státních orgánů.*“ Bezpečnostní situaci v bydlišti žalobce hodnotilo ministerstvo v úzké souvislosti s možností vnitřního přesídlení s tím závěrem, že pokud by se snad žalobce cítil ve Volnovaše i přes uvedené hodnocení ohrožen, může přesídlit do jiné části U.. Ministr vnitra sice svým závazným stanoviskem ze dne 11. 8. 2017 po přezkoumání potvrdil závěr ministerstva, že je vycestování žalobce možné, avšak citované pozitivní hodnocení bezpečnostní situace v D. odmítl. Konkrétně ministr vnitra uvedl, že „*nepopírá, že správní orgán zodpovědný za vypracování závazného stanoviska [...] pochybil, když [...] konstatoval, že bezpečnostní situaci v místě bydliště cizince v obci V. lze pokládat za natolik uspokojivou, aby umožňovala jeho návrat, a to s odkazem na skutečnost, že město je v působnosti u. sil a život zde tak probíhá bez vážnějších problémů, když obec V. se nachází v D. oblasti, kde panuje stále velmi nestabilní a nebezpečný stav, jak je z výše uvedených informací zřejmé.*“ Vycestování žalobce však ministr vnitra vyhodnotil jako možné, protože může využít možnosti vnitřního přesídlení. Ministr vnitra tedy ve svém závazném stanovisku dospěl ke shodnému hodnocení situace v D. oblasti jako žalobce, který v celém průběhu správního řízení a posléze také v žalobě tvrdil, že po návratu do V. může být ohrožen jeho život.
25. Žalobce se tedy s žalovanou v názoru, že se žalobce do svého původního bydliště na U. nemůže vrátit, nerozhází. Žalobce však svou námitku, že ministr vnitra při vypracování stanoviska nezjistil skutkový stav, směřoval obecně na celé závazné stanovisko ze dne 11. 8. 2017. Je tedy třeba zhodnotit také to, zda je dostatečně zjištěn skutkový stav ve vztahu ke klíčovému závěru ministra vnitra, že žalobce může přesídlit v rámci U..
26. V této souvislosti soud odkazuje na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 11. 2017, č. j. X, který se týká obdobné věci. NSS v bodě 39 uvedeného rozsudku konstatoval, že „[n]utným předpokladem uložení vyhoštění v případě stěžovatelky je [...] skutečnost, že stěžovatelka může vycestovat a reálně využít ochrany země svého původu, a to

především na základě vnitrostátního přesídlení (srov. § 179 odst. 1 zákona o pobytu cizinců).“ Možnost nalezení účinné ochrany v jiné části země pomocí vnitřního přesídlení je přitom podle Nejvyššího správního soudu třeba ověřit čtyřstupňovým testem, jehož podmínky musí být naplněny kumulativně. „Posuzuje se: (1) zda je jiná část země pro žadatele dostupná; (2) zda přesun do jiné části země je účinným řešením proti pronásledování či vážné újmě v původní oblasti; (3) zda žadateli nehrozí navrácení do původní oblasti a (4) zda ochrana v jiné části země splňuje minimální standard ochrany lidských práv. Tyto čtyři podmínky musí být splněny kumulativně a při jejich posouzení je třeba brát v potaz celkové poměry panující v zemi původu a osobní poměry žadatele (...). Kritéria se posuzují posloupně od otázky dostupnosti jiné oblasti, účinnosti tohoto řešení, rizika navrácení do místa hrozící újmy až k otázce poskytnutí minimálního standardu lidských práv po přesídlení. Výše uvedený test je potřebné vztáhnout alespoň k jedné či více konkrétním oblastem země původu, aby bylo zřejmé, že splňují kumulativně všechna kritéria možnosti vnitřního přesídlení [...].“ (Srov. bod 40 citovaného rozsudku, zvýraznění doplněno soudem.)

27. Ministr vnitra ve svém závazném stanovisku konstatoval, že „není ani důvod se domnívat, že by se stav zhoršené bezpečnostní situace panující ve dvou z celkového počtu 24 oblastí, na něž je U. administrativně rozdělena, rozšířil i do dalších částí země. Nadřízený správní orgán tak ve shodě se správním orgánem OAMP MV ČR konstatuje, že jmenovaný má možnost využít vnitřního přesídlení v rámci U., stejně jako to učinily již statisíce dalších obyvatel. Dle Informace Úřadu Vysokého komisaře OSN pro uprchlíky (UNHCR), přijal u. parlament zákon o zajištění práv a svobod vnitřně vysídlených osob (zákon vstoupil v účinnost dne 22. listopadu 2014), který obsahuje definici vnitřně vysídlených osob, která je do značné míry shodná s mezinárodními standardy. Zákon zaručuje specifický soubor práv vnitřně vysídlených osob: ochranu před diskriminací a nuceným návratem, pomoc při dobrovolném návratu, zjednodušený přístup k sociálním a ekonomickým službám, včetně zaregistrování bydliště a zaměstnání. Kabinet ministrů již dříve přijal rozhodnutí zabývající se ubytováním, registrováním, majetkovými otázkami, sociální pomocí, registrací soukromého podnikání, vzděláváním a dalšími problémy specificky se dotýkajícími vnitřně vysídlených osob. Nadřízený správní orgán si je zároveň po prostudování předmětných informací o U. vědom nedostatků ukrajinského systému a v této souvislosti potíží, kterým jsou vnitřně vysídlené osoby vystaveny [...]“ k osobním poměrům žalobce se následně vyjádřil tak, že „rozhodně nepatří ke zranitelným skupinám vnitřně vysídlených osob, o kterých se zmiňují výše uvedené zprávy v kontextu jejich obtíží se zajištěním si základních životních potřeb v případě jejich přesídlení. [Žalobce] je dospělou, svéprávnou a praceschopnou osobou, alespoň v průběhu správního řízení nedeklaroval opak, nýbrž sdělil, že je aktuálně na území ČR zaměstnán a pracuje jako skladník, neuvedl ani jakékoli zdravotní problémy a dle názoru nadřízeného správního orgánu by se jmenovaný po návratu do vlasti neocitl v situaci nikterak se odlišující od většiny ukrajinských občanů, kteří se rozhodli přestěhovat do stabilnějších regionů. Na U. rovněž žije jeho bratr.“ Dále doplnil, že „byť výše uvedené zprávy poukazují na řadu potíží, se kterými se vnitřně vysídlené osoby potýkají, tak zároveň konstatují, že podle nedávné studie 88 % vnitřně vysídlených osob uvedlo, že jsou částečně nebo plně začleněny do místní komunity. Na základě výše uvedených informací se nadřízený správní orgán zároveň domnívá, že oficiální vláda U. na území jí kontrolovaném dbá na ochranu a dodržování lidských práv a svobod vnitřně vysídlených osob a cizinci tak nebrání žádné objektivní skutečnosti v možnosti využít s ohledem na situaci v místě jeho dřívějšího bydliště na Ukrajině institutu vnitřního přesídlení.“

Uzavřel, že žalobce „je v případě svého návratu do vlasti i přes své postavení vnitřně vysídlené osoby schopen dostačujícím způsobem se postarat o své potřeby.“

28. Uvedené posouzení je nedostatečné. Je sice pravdou, že na základě podkladových informací, které jsou součástí správního spisu, lze dospět k závěru, že přesídlení žalobce do jiné části U. (mimo L. a D. oblast) představuje účinné řešení proti pronásledování či vážné újme v původní oblasti, neboť v těchto částech země nedochází k vojenským střetům, a stejně tak informace neobsahují žádné zprávy o tom, že by docházelo k nucenému návratu vnitřně vysídlených osob do oblastí L. či D.. Druhou a třetí podmínku uvedeného testu tedy lze považovat za splněné. Závazné stanovisko však postrádá jakékoliv relevantní úvahy o tom, zda je vnitřní přesídlení pro žalobce dostupné a zda by mu jako vnitřně přesídlené osobě nehrozilo po návratu na U. nebezpečí zacházení, které by mohlo představovat vážnou újmu ve smyslu § 179 odst. 2 zákona o pobytu cizinců. Ministr vnitra pouze konstatoval, že by se žalobce nacházel ve stejném postavení jako ostatní vnitřně vysídlené osoby, a dále také, že po vnitřním přesídlení nebude ohrožen jeho život. Závazné stanovisko ovšem nehodnotí, jaká je skutečná situace osob vnitřně vysídlených a zda jsou jejich práva dodržována v takovém míře, aby bylo možné dospět k závěru, že by se žalobci po vnitřním přesídlení dostalo minimálního standardu ochrany lidských práv (čtvrtý bod testu). Skutečnost, že u. parlament přijal legislativu na ochranu vnitřně přesídlených osob, ani to, že ukrajinská vláda přijala rozhodnutí, která měla podpořit zajištění jejich práv, bez dalšího neznamenal, že je na U. skutečně dodržován přijatelný standard ochrany práv vnitřně vysídlených osob. Ani ze zpráv, o něž se ministr vnitra opírá, není zřejmé, jak se tato opatření projevila v praxi. Konstatování, že vláda U. na území jí kontrolovaném dbá na ochranu a dodržování lidských práv a svobod vnitřně vysídlených osob, není ničím podloženo.
29. V této souvislosti lze naopak poukázat na část zprávy Úřadu Vysokého komisaře OSN pro lidská práva o stavu lidských práv na U. z 13. 6. 2017 (bod 122) hodnotící situaci vnitřně vysídlených osob na U.. Uvádí se zde, že „[m]noho vnitřně vysídlených osob se nadále potýkalo s **byrokratickými překážkami a diskriminací** z důvodu různých legislativních aktů přijatých od počátku konfliktu. Vzhledem k tomu, že jsou **vnitřně vysídlené osoby zbaveny politických práv, vystaveny pravidelným kontrolám ze strany státních orgánů a nepřiměřeným útrapám při získávání přístupu k základním veřejným službám, vnitřně vysídleným osobám hrozí, že budou vytlačeny na okraj společnosti, což ještě prohloubí jejich závislost na vnější pomoci.** Po třech letech vysídlovací krize se **vláda stále neúspěšně snaží vypracovat komplexní a trvalou strategii pro vnitřně vysídlené osoby, včetně jejich společensko-ekonomické integrace, což je naléhavě zapotřebí zejména z toho důvodu, že konflikt pokračuje a jeho konec je v nedohlednu.**“ (Zvýraznění doplněno soudem.) Tuto část zprávy ministerstvo ve svém stanovisku zcela opomenulo a nezabývalo se jí, naopak z ní převzalo pouze údaj o tom, že „podle nedávné studie 88 procent vnitřně vysídlených osob uvedlo, že jsou částečně nebo plně začleněny do místní komunity.“
30. I z hlediska dostupnosti vnitřního přesídlení (první bod testu) soud postrádá hodnocení konkrétních okolností žalobce. Ze závazného stanoviska nelze zjistit, zda je údajně státem garantovaná pomoc (zejména bydlení a možnost získání obživy) pro žalobce v praxi reálně dosažitelná, ani to, zda mu s ohledem na jeho osobní poměry může zajistit relativně trvalou existenci mimo původní bydliště (srov. též rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 1. 2017, č. j. X).

31. Je pravdou, že žalobce neuvedl žádné konkrétní okolnosti, které by svědčily o tom, že v jeho individuálním případě by měl být vystaven zvýšenému riziku vážné újmy ve smyslu § 179 odst. 2 zákona o pobytu cizinců. Jak však plyne ze shora uvedeného rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 11. 2017, č. j. X, bod 37, i v takové situaci je povinností ministerstva vnitra, resp. ministra vnitra posoudit, zda cizinci nehrozí obecné nebezpečí vážné újmy, včetně takového jednání (např. diskriminace v přístupu k orgánům veřejné moci, získání bydlení či obživy), které je v rozporu se závazky vyplývajících z Úmluvy (a jiných mezinárodních závazků ČR) z důvodu jeho příslušnosti k určité skupině osob. V případě žalobce se jedná o skupinu vnitřně vysídlených osob na U. původem z oblastí D. a L.. Jak již bylo uvedeno, ministr vnitra se ve svém stanovisku, kterým byla žalovaná vázána, touto otázkou zabýval pouze velmi obecně, aniž by na základě dostupných informací o zemi původu zhodnotil skutečný stav dodržování práv osoby vnitřně vysídlených na U..
32. Uvedené nedostatky v hodnocení možnosti vnitřního přesídlení brání soudu v přezkoumání závazného stanoviska ministra vnitra v rozsahu uplatněných žalobních bodů. Zdejšímu soudu proto nezbývá než konstatovat, že závazné stanovisko ministra vnitra ze dne 11. 8. 2017, č. j. X, je nepřezkoumatelné. Přestože se sama žalovaná řádně vypořádala se všemi námitkami, kterými byla povinna se sama zabývat, a soud s těmito jejími závěry plně souhlasí, nelze než konstatovat, že vzhledem k tomu, že stanovisko ministra vnitra bylo závazným podkladem pro rozhodnutí žalované, je vadou nepřezkoumatelnosti zatíženo i samotné napadené rozhodnutí.
33. Soud proto napadené rozhodnutí podle § 76 odst. 1 písm. a) s. ř. s. a věc vrátil žalované k dalšímu řízení. V dalším řízení žalovaná zejména předloží věc ministru vnitra k vydání nového (příp. doplňujícího) stanoviska, kterým bude v souladu s § 149 odst. 4 správního řádu znovu přezkoumáno (či doplněno) závazné stanovisko ministerstva vnitra ze dne 5. 1. 2017, v rozsahu odvolacích námitek směřujících proti němu. V novém závazném stanovisku je třeba se v intencích shora citované judikatury zejména podle shora uvedeného čtyřbodového testu posoudit, zda má žalobce i s ohledem na konkrétní okolnosti jeho případu skutečně možnost nalezení účinné ochrany v jiné části země a zda mu bude v případě vnitřního přesídlení zachován alespoň minimální standard ochrany lidských práv, aniž by byl vystaven nebezpečí vážné újmy ve smyslu § 179 odst. 2 zákona o pobytu cizinců. Právním názorem vysloveným v tomto rozsudku je žalovaná vázána, stejně jako nadřízený dotčený orgán (§ 78 odst. 5 s. ř. s.)
34. Nepřezkoumatelnost závazného stanoviska soudu nebrání ve vypořádání zbývajících žalobních námitek (srov. usnesení rozšířeného senátu NSS ze dne 19. 2. 2008, č. j. X).
35. Obecná tvrzení žalobce, že byly v řízení porušeny § 2 odst. 2 a 4 správního řádu nepovažuje soud za žalobní body ve smyslu § 71 odst. 1 písm. d) s. ř. s. Podle ustálené judikatury je žalobním bodem konkrétní (tj. ve vztahu k žalobci a k projednávané věci individualizované) skutkové tvrzení doprovázené konkrétní právní argumentací, z nichž plyne, z jakých důvodů považuje žalobce napadené výroky rozhodnutí za nezákonné. *„Líčení skutkových okolností nemůže být toliko typovou charakteristikou určitých „obvyklých“ nezákonností, nýbrž zcela jasně individualizovaným, a tedy od charakteristiky jiných konkrétních skutkových dějů či okolností jednoznačně odlišitelným popisem. Žalobce je povinen vylíčit, jakých konkrétních nezákonných kroků, postupů, úkonů, úvah, hodnocení či závěrů se měl žalovaný vůči němu dopustit v procesu vydání napadeného rozhodnutí či přímo rozhodnutím samotným, a rovněž je povinen ozřejmit svůj právní náhled na to, proč*

se má jednat o nezákonnosti. Právní náhled na věc se přitom nemůže spokojit toliko s obecnými odkazy na určitá ustanovení zákona bez souvislosti se skutkovými výtkami. Pokud žalobkyně odkazuje na okolnosti, jež jsou popsány či jinak zachyceny ve správním či soudním spise, nemůže se jednat o pouhý obecný, typový odkaz na spis či jeho část, nýbrž o odkaz na konkrétní skutkové děje či okolnosti ve spisu zachycené, a to tak, aby byly zřetelně odlišitelné od jiných skutkových dějů či okolností obdobné povahy a aby bylo patrné, jaké aspekty těchto dějů či okolností považuje žalobce za základ jím tvrzené nezákonnosti“ (viz usnesení rozšířeného senátu NSS ze dne 20. 12. 2005, č. j. X). Těmto požadavkům ovšem výše uvedená obecná tvrzení žalobce nedostála, neboť jde pouze o citaci ustanovení právních předpisů, která měla být porušena, aniž by žalobce uvedl konkrétní skutečnosti či právní argumentaci, o něž své tvrzení o nezákonnosti rozhodnutí opírá.

36. Žalobce dále namítá, že žalovaná neposoudila přiměřenost dopadu napadeného rozhodnutí do jeho soukromého a rodinného života ve smyslu § 174a zákona o pobytu cizinců a v důsledku toho také nesprávně vyhodnotila dopad napadeného rozhodnutí do jeho soukromého a rodinného života ve smyslu čl. 8 Úmluvy. Žalovaná se v napadeném rozhodnutí co do hodnocení této otázky plně ztotožnila s prvostupňovým rozhodnutím, v němž správní orgán I. stupně poukázal na to, že žalobce opakovaně uvedl, že jeho žena a dcera žijí v R., on sám po dobu svého pobytu v České republice nenavázal žádný vztah podobný vztahu rodinnému a nemá zde žádné kulturní ani společenské vazby. Sice uvádí, že si zde našel práci, ale vzhledem k tomu, že nedisponuje žádným pobytovým povolením, které by mu legální práci umožňovalo, nelze tuto skutečnost hodnotit jako ekonomickou vazbu na Českou republiku. Žalobce je zdravý a nedosahuje věku, který by mu bránil začlenit se do u. společnosti. Jeho vycestování tedy není v rozporu s § 174a odst. 1 zákona o pobytu cizinců. V žalobě žalobce uvádí, že v České republice žije řádným životem už tři roky, během kterých si zde vybudoval pevné vazby. Žádné informace o tom, o jaké konkrétní vazby se jedná, však neuvádí; naopak v průběhu správního řízení na přímý dotaz správního orgánu I. stupně existenci rodinných, společenských či kulturních vazeb dosud vždy popřel. Nadto opakovaně tvrdil (naposledy při vyjádření se k podkladům pro vydání prvostupňového rozhodnutí dne 7. 2. 2017), že si přeje setrvat v České republice pouze dočasně, do doby, než se bude po skončení válečného konfliktu moci vrátit na U.. Soud k tomu uvádí, že úvahu žalované o tom, že vycestování žalobce není v rozporu s § 174a odst. 1 zákona o pobytu cizinců pokládá za racionální a podepřenou obsahem správního spisu a rovněž také vlastními vyjádřeními žalobce v průběhu správního řízení. Oproti tomu žalobcova tvrzení o existenci pevných vazeb na Českou republiku jsou zcela vágní, a proto se s nimi nelze vypořádat nijak, než obecně a uzavřít, že žalobce v průběhu správního řízení ani v podané žalobě žádné konkrétní vazby na Českou republiku netvrdil. Žalovaná tedy nepochybila, pokud po výše uvedeném posouzení dospěla k závěru, že vycestování žalobce není v rozporu s § 174a odst. 1 zákona o pobytu cizinců.
37. Porušení čl. 8 Úmluvy žalobce namítl až v žalobě. Soud připomíná, že z citované mezinárodní smlouvy vyplývá povinnost posoudit možný dopad do práva jednotlivce, jestliže tento hájitelným způsobem tvrdí (angl. has an arguable claim), že existují důvody se domnívat, že toto právo bude porušeno [srov. Evropský soud pro lidská práva: L. proti Š., rozsudek ze dne 26. 3. 1987, stížnost č. 9248/81, § 77 písm. a)]. Žalobce ovšem netvrdí o svém soukromém a rodinném životě v České republice nic, co by indikovalo nepřiměřenost zásahu do práva na soukromý a rodinný život v souvislosti s uloženou povinností vycestovat z území České republiky. Soud proto uzavírá, že neshledal, že by

žalobcovo vycestování představovalo nepřiměřený zásah do jeho soukromého a rodinného života ve smyslu čl. 8 Úmluvy, resp. porušení § 174a zákona o pobytu cizinců. Rovněž nemá za to, že by se žalovaná zpronevěřila své povinnosti vážit přiměřenost dopadu rozhodnutí do života žalobce se zájmem České republiky na veřejném pořádku. Argumentaci uvedenou v napadeném rozhodnutí k § 174a zákona o pobytu cizinců lze pak bez dalšího vztáhnout i k otázce porušení článku 8 Úmluvy. Námitka je nedůvodná.

38. Závěrem soud podotýká, že žalobce na rozsudek Evropského soudního dvora ze dne 8. 4. 1976, věc č. X, R., neodkazuje přílehavě. Závěry vyslovené v odkazovaném rozsudku (jak je to patrné i z v žalobě citované pasáže) totiž dopadají toliko na občany členských států Evropské unie, kterým žalobce není. A ani v jiných podstatných rysech se odkazovaný případ neblíží povaze právě posuzované věci.
39. Soud neprovedl důkaz novinovými články, na které žalobce odkazoval v žalobě, ani novinovými články, které předložil v podání ze dne 22. 3. 2018, neboť to, že je v D. oblasti nebezpečno a žalobce se tam nemůže vrátit, nebylo spornou skutečností.
40. O náhradě nákladů řízení rozhodl soud podle ustanovení § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalovaná nemá právo na náhradu řízení, neboť ve věci neměla úspěch. Úspěšnému žalobci v tomto soudním řízení žádné náklady, které by mu mohly být nahrazeny, nevznikly, neboť nebyl zastoupen advokátem a s ohledem na § 11 odst. 2 písm. i) zákona č. 594/1991 Sb., o soudních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů, byl osvobozen od soudních poplatků. Soud poznamenává, že ve správním soudnictví nelze přiznat procesně nezastoupenému navrhovateli náhradu nákladů řízení stanovenou paušální částkou podle vyhlášky č. X Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb, ve znění pozdějších předpisů (srov. rozsudek NSS ze dne 25. 8. 2015, č. j. X, publ. č. X Sb. NSS). Totéž platí pro aplikaci vyhlášky č. X Sb., o stanovení výše paušální náhrady pro účely rozhodování o náhradě nákladů řízení v případech podle § 151 odst. 3 občanského soudního řádu a podle § 89a exekučního řádu. Použití § 151 odst. 3 o. s. ř. je totiž na řízení podle soudního řádu správního vyloučeno. Stejně tak nejsou na toto řízení přenositelné důvody nálezu pléna Ústavního soudu ze dne 7. 10. 2014, sp. zn. X (srov. rozsudek NSS ze dne 9. 6. 2016, č. j. X).

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Případně-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje,

vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Praha 4. dubna 2018

Mgr. Jitka Zavřelová v. r.
soudkyně